

УДК 657.6:657.44

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0002-9934-8722

Л. В. Левтєрова,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0003-3492-0078

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.2.10

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СІЛЬГОСППІДПРИЄМСТВІ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, professor of Accounting and Auditing

Department of Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

L. Lievtierova,

master of Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

METHODICAL APPROACHES FOR REALIZATION THE INTERNAL AUDIT OF THE PRODUCTION INVENTORY AT THE AGRICULTURAL ENTERPRISE

На сучасному етапі важливим для сільгосппідприємства є своєчасне забезпечення виробничими запасами. Значну питому вагу в активах сільгосппідприємств займають виробничі запаси, бо від правильної оцінки та відображення в обліку яких залежать показники фінансового стану підприємства. Облік виробничих запасів є невід'ємною частиною вирощуванням сільськогосподарської готової продукції. Зараз виникає питання правильності списання виробничих запасів у разі їх вибуття у сільгосппідприємств.

Метою дослідження є розробка методичних підходів до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві.

Метою внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснення операцій з виробничими запасами на сільгосппідприємстві, правильності відображення їх в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві полягає у перевірці: наявності первинних документів з оприбуткування та списання виробничих запасів, правильності оформлення первинних документів обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві, правильності визначення ціни врожаю, правильності класифікації запасів згідно з планом рахунків на сільгосппідприємстві, правильності кореспонденції рахунків з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві.

У роботі розроблено методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві, які на відміну від існуючих включають: анкету, загальний план внутрішнього аудиту виробничих запасів, програму внутрішнього аудиту виробничих запасів та робочі документи до кожної процедури. Це надасть можливість провести якісно і своєчасно внутрішній аудит виробничих запасів, виявити помилки в веденні обліку, знизити витрати, а також на підставі отриманої облікової інформації у подальшому приймати ефективні управлінські рішення.

On a modern stage it is important for the agricultural enterprise a timely ensuring by the production inventory. A significant importance in the holdings of the agricultural enterprise are occupied by the production inventory because from the correct assessment and the depiction in the registration of which indicators of the financial condition of the enterprise are depend on. The registration of the production inventory is an essential part of the growing of agricultural finished products. Nowadays there is a question of the correct write-off of the production inventory according to their leaving at the agricultural enterprise.

The aim of the research is a developing of the methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise.

The aim of the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise is an establishment of the legality, reliability and advisability of the realization with the production inventory oat the agricultural enterprise, correctness of their reflection in the registration and accountability.

The task of the carrying of the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise lies in the checking: the availability of the original documents about the posting and writing-off of the production inventory, the correct design of the original documents about the production inventory at the agricultural enterprise, the correct definition of the harvest's price, the correct classification of the supplies according to the plan of the bills at the agricultural enterprise, the correct correspondence of the bills according to the accounting of the production inventory at the agricultural enterprise.

In this work it is designed the methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise, which unlike existing ones include: a questionnaire, the general plan of the internal audit of the production inventory, the program of internal audit of the production inventory and the working documents to each procedure. It will give the opportunity to hold the internal audit of the production inventory quality and timely, to reveal the mistakes in the accounting, to reduce costs, and also in the future on the basis of the received accounting information to accept the effective management decisions.

Ключові слова: аудит, виробничі запаси, сільгосппідприємства, план, програма, робочі документи.

Key words: audit, production inventories, agricultural enterprises, plan, program, working documents.

ВСТУП

На сучасному етапі важливим для сільгосппідприємства є своєчасне забезпечення виробничими запасами. Значну питому вагу в активах сільгосппідприємств займають виробничі запаси, так як від правильної оцінки та відображення в обліку яких залежать показники фінансового стану підприємства. Облік виробничих запасів є невід'ємною частиною вирощуванням сільськогосподарської готової продукції. Зараз виникає питання правильності списання виробничих запасів у разі їх вибуття у сільгосппідприємств.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями внутрішнього аудиту виробничих запасів займалися такі вітчизняні вчені: Бескоста Г.М., Бутинець Ф.Ф., Кулаковська А.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Подмешальська Ю.В., Салига С.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають це питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення перевірки. Проте саме питання розробки плану, програми та робочих документів внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві недостатньо розкрито і потребує подальшого дослідження.

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Завданням дослідження є розроблення методичних підходів до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві.

Метою внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснення операцій з виробничими запасами на сільгосппідприємстві, правильності відображення їх в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві полягає у перевірці: наявності первинних документів з оприбуткування та списання виробничих запасів, правильності оформлення первинних документів з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві, правильності визначення ціни врожаю, правильності класифікації запасів згідно з планом рахунків на сільгосппідприємстві, правильності кореспонденції рахунків з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві.

Анкету перевірки виробничих запасів на сільгосппідприємстві подано в таблиці 1.

Загальний план внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві (табл. 2) доцільно проводити в декілька етапів: 1) попередній — ознайомлення з процесом документування та організацією обліку; 2) основний — перевірка виробничих запасів на сільгосппідприємстві; 3) Заключний — надання рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень. План внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних етапах, термінів їх виконання із зазначенням відповідальних осіб за проведення перевірки.

Таблиця 1. Анкета перевірки виробничих запасів на сільгоспідприємстві

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Які є біологічні активи на підприємстві: - тварини; - рослини?				
2	Чи застосовується на підприємстві процес біологічного перетворення?				
3	Чи використовуються на підприємстві витрати на місці продажу?				
4	Яка інформація про біологічні активи наводиться у примітках до фінансової звітності: - робоча худоба; - продуктивна худоба; - багаторічні насадження; - інші довгострокові біологічні активи; - біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі); - інші поточні біологічні активи				
5	Яка інформація наводиться у примітках до фінансової звітності: - вартість кожної групи біологічних активів на початок і кінець звітного року; - обсяг виробництва сільськогосподарської продукції за звітний період у натуральних вимірниках та за справедливою вартістю (за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу), обчисленою при первісному визнанні; - методи та суттєві припущення, що застосовані при визначенні справедливої вартості кожної групи сільськогосподарської продукції та кожної групи біологічних активів; - наявність та балансову вартість біологічних активів, право володіння якими обмежене, а також балансову вартість біологічних активів, переданих у заставу; - сума укладених договорів на придбання у майбутньому біологічних активів				
6	За якими показниками наводиться фінансовий результат за звітний рік від сільськогосподарської діяльності: - дохід (витрати) від первісного визнання одержаної сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів за кожною групою біологічних активів; - витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями, за кожною групою біологічних активів; - фінансовий результат (прибуток, збиток) від первісного визнання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів; - фінансовий результат (прибуток, збиток) від ребалізації сільськогосподарської продукції та поточних біологічних активів; - фінансовий результат (прибуток, збиток) від зміни справедливої вартості біологічних активів				
7	За якими показниками наводиться інформація про зміни балансової вартості груп біологічних активів, що оцінювались у звітному році за справедливою вартістю: - залишок біологічних активів на початок звітного року; - дохід (витрати) від змін справедливої вартості (за вирахуванням попередньо оцінених витрат на місці продажу) за звітний рік; - придбання біологічних активів за звітний рік; - реалізація біологічних активів за звітний рік; - інші зміни; - залишок біологічних активів на кінець звітного року				

Пропонуємо програму внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгоспідприємстві (табл. 2), яка включає в себе: перелік процедур аудиту; мету та задачі проведення аудиту кож-

ної процедури; докази аудиту, які складаються з первинних документів, облікових реєстрів та звітності підприємства за кожною процедурою; коди робочих документів, які представля-

Таблиця 2. Загальний план внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгоспідприємстві

Етапи аудиту	Процедури аудиту	ПІБ аудитора	Термін перевірки
Підготовчий	Ознайомлення з процесом документування та організацію обліку виробничих запасів		
Основний	Перевірка наявності первинних документів з оприбуткування виробничих запасів		
	Перевірка наявності первинних документів зі списання виробничих запасів		
	Перевірка правильності оформлення первинних документів з обліку виробничих запасів на сільгоспідприємстві		
	Перевірка правильності визначення ціни врожаю		
	Перевірка правильності класифікації запасів згідно з планом рахунків на сільгоспідприємстві		
	Перевірка правильності кореспонденції рахунків з обліку виробничих запасів на сільгоспідприємстві		
Заклучний	Надання рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту		

Таблиця 3. Програма внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві

Процедури аудиту	Мета внутрішнього аудиту	Задачі внутрішнього аудиту	Докази аудиту	Код робочих документів	ПІБ перевіряючого	Термін проведення аудиту
Перевірка наявності первинних документів з оприбуткування виробничих запасів	Впевнитись у наявності первинних документів з оприбуткування виробничих запасів	Перевірити наявність всіх первинних документів, які використовуються на сільгосппідприємстві для оприбуткування виробничих запасів	Реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля, Путівка на вивезення продукції з поля, Талон водія, Талон комбайнера, Талон бункери ста, Реєстр приймання зерна вагарем, Книга складського обліку, Відомість руху зерна та іншої продукції, Щоденник надходження сільськогосподарської продукції, Акт приймання грубих і соковитих кормів	ЗСПП-1		
Перевірка наявності первинних документів зі списання виробничих запасів	Впевнитись у наявності первинних документів зі списання виробничих запасів	Перевірити наявність всіх первинних документів, які використовуються на сільгосппідприємстві для списання виробничих запасів	Товарно-транспортна накладна, Накладна, Акти витрачання насіння, Сортове посвідчення, Відомості витрачання кормів	ЗСПП-2		
Перевірка правильності оформлення первинних документів обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві	Впевнитись у правильності оформлення первинних документів з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві	Перевірити правильність заповнення всіх реквізитів у первинних документів з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві	Реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля, Путівка на вивезення продукції з поля, Талон водія, Талон комбайнера, Талон бункери ста, Реєстр приймання зерна вагарем, Книга складського обліку, Відомість руху зерна та іншої продукції, Щоденник надходження сільськогосподарської продукції, Акт приймання грубих і соковитих кормів, Товарно-транспортна накладна, Накладна, Акти витрачання насіння, Сортове посвідчення, Відомості витрачання кормів	ЗСПП-3		
Перевірка правильності визначення ціни врожаю	Впевнитись у правильності визначення ціни врожаю	Перевірити правильність визначення ціни врожаю	Калькуляція	ЗСПП-4		
Перевірка правильності класифікації запасів згідно з планом рахунків на сільгосппідприємстві	Впевнитись у правильності класифікації запасів згідно з планом рахунків на сільгосппідприємстві	Перевірити правильності класифікації виробничих запасів за субрахунками з рахунків 20 та 21 на сільгосппідприємстві	Наказ про облікову політику, Баланс, Головна книга, накладні	ЗСПП-5		
Перевірка правильності кореспонденції	Впевнитись у правильності кореспонденції	Перевірити правильність проставлення	Журнал, накладні, головна книга, довідка бухгалтерії	ЗСПП-6		

ють собою шаблони таблиць для внесення виявлених помилок під час внутрішнього аудиту; зазначення відповідальних осіб та термінів проведення аудиту за кожною процедурою.

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві пропонуємо робочі документи (табл. 3—9), які стануть обґрунтованими доказами якісного проведення

внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві для прийняття ефективних управлінських рішень.

ВИСНОВКИ

У роботі розроблено методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві, які на відміну від існуючих включають: анкету, загальний

Таблиця 4. Перевірка наявності первинних документів з оприбуткування виробничих запасів ЗСПП-1

Період	Реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля	Путівка на вивезення продукції з поля	Талон водія, Талон комбайнера, Талон бункериста	Реєстр приймання зерна вагарем	Книга складського обліку	Відомість руху зерна та іншої продукції	Щоденник надходження сільськогосподарської продукції	Акт приймання грубих і соковитих кормів

Таблиця 5. Перевірка наявності первинних документів зі списання виробничих запасів ЗСГП-2

Період	Товарно-транспортна накладна	Накладна	Акти витрачання насіння	Сортове посвідчення	Відомості витрачання кормів

Таблиця 6. Перевірка правильності оформлення первинних документів з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві ЗСГП-3

Наявність основних реквізитів у первинному документі								Примітки
Назва	№	Дата	Кількість	Ціна	Сума, грн	Підпис	Печатка	

Таблиця 7. Перевірка правильності визначення ціни врожаю ЗСГП-4

Назва культури	Дані підприємства	Дані аудиту				Відхилення
		площа	урожайність	Витрати на вирощування	Ціна	

Таблиця 8. Перевірка правильності класифікації запасів згідно з планом рахунків на сільгосппідприємстві ЗСГП-5

Субрахунок	За даними підприємства	За внутрішнього аудиту	Відхилення
20 «Виробничі запаси»			
201 «Сировина й матеріали»			
202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»			
203 «Паливо»			
204 «Тара й тарні матеріали»			
205 «Будівельні матеріали»			
206 «Матеріали, передані в переробку»			
207 «Запасні частини»			
208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»			
209 «Інші матеріали»			
21 «Поточні біологічні активи»			
211 «Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю»			
212 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»			
213 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю»			
Разом			

Таблиця 9. Перевірка правильності кореспонденції рахунків з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві ЗСГП-6

Зміст операції	За даними підприємства			За даними внутрішнього аудиту			Відхилення та запропоноване виправлення		
	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

план внутрішнього аудиту виробничих запасів, програму внутрішнього аудиту виробничих запасів та робочі документи до кожної процедури. Розроблені робочі документи дозволяють перевірити: наявність первинних документів з оприбуткування та списання виробничих запасів, а також правильність: оформлення первинних документів з обліку виробничих запасів, визначення ціни врожаю, класифікації запасів згідно з планом рахунків, кореспонденції рахунків з обліку виробничих запасів на сільгосппідприємстві. Це надасть можливість провести якісно і своєчасно внутрішній аудит виробничих запасів, виявити помилки в веденні обліку, знизити витрати, а також на підставі отри-

маної облікової інформації у подальшому приймати ефективні управлінські рішення.

Література:

1. Макаренко А.П. Аудит: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 184 с.
2. Макаренко А.П. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 190 с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства / Т.О. Меліхова // Журнал "Бізнес Інформ". — Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку

НАН України, ВД "Інжек", 2013. — № 3. — С. 254—258.

4. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку витрат підприємства / Т.О. Меліхова, Г.С. Хайло // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. "Україна-Польща: діалог культур в контексті євроінтеграції", 25-27 вересня 2014 р.: збір. матер. — Запоріжжя: ЗДІА. Том I, 2014. — С. 221—224.

5. Меліхова Т.О. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". — Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. — № 10/1. Т. 22 — С. 158—164.

6. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску з підвищення ефективності контролю / Т.О. Меліхова, Т. Віговська // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. — Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2013. — № 5 (194). — Ч. 1. — С. 126—130.

7. Меліхова Т.О. Обґрунтування амортизаційної політики з метою підвищення прибутковості підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Калюжна // Інноваційна економіка. — 2012. — № 1. — С. 232—237.

8. Меліхова Т.О. Програма аудиту оподаткування заробітної плати підприємства / Т.О. Меліхова, М. Єременко Матеріали XIX Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА "Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах" (м. Запоріжжя, 2014 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zgia.zp.ua>

9. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Регіональна бізнес-економіка та управління. — 2013. — № 2. — С. 97—106.

10. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів проведення аудиту власного капіталу з метою забезпечення фінансової стабільності підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.М. Малініна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 6. — С. 144—153.

11. Макаренко А.П. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Матеріали тез доповідей Міжнар. наук. — прак. конф. "Сучасні про-

блеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів", 11 листопада 2015 р. — Запоріжжя: КПУ, 2015. — С. 118—120.

12. Макаренко А.П. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Економічний вісник Запорізької державної, 2016. — № 6. — С. 164—171.

13. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту екологічного податку для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.С. Зуб // Ефективна економіка. — 2016. — № 12 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>

14. Меліхова Т.О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ф.О. Гавриленко // Інвестиції: практика та досвід, 2018. — № 2. — С. 24—32.

15. Меліхова Т.О. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.В. Троян // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 20. — С. 33—37.

16. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: Монографія. Херсон, Видавничий дім "Гельветика", 2018. — 632 с.

17. Макаренко А.П. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект / А.П. Макаренко, О.П. Зоря, Т.О. Меліхова, І.Я. Максименко навч. посібник: [гриф ЗДІА]. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 200 с.

18. Меліхова Т.О. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті / Т.О. Меліхова, А.С. Верьовкіна // Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

19. Меліхова Т.О. Удосконалення методики внутрішнього контролю утримань із заробітної плати та нарахувань на Фонд оплати праці / Т.О. Меліхова, І.В. Феофанова, Г.В. Магда // Економіка та держава. — 2019. — № 1. — С. 89—94.

20. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством / Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова, Т.С. Середенко // Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

21. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення

фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, В.В. Височина // Економіка та держава, 2018. — № 1. — С. 69—75.

22. Меліхова Т.О. Сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості / Т.О. Меліхова, Д.А. Мась // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18—19 січня 2016 р. — Т. 2. — Київ: Науково-видавничий центр "Лабораторія думки", 2016. — С. 22—23.

23. Maksymenko I. Fiscal audit development in the system of budget process management / T. Melikhova, I. Maksymenko, O. Zorya, N. Fatiukha, O. Chumak // Academy of Accounting and Financial Studies journal. — 2018. — vol. 22, is. 6, 7 p.

24. Макаренко А.П. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Часопис економічних реформ. — 2014. — № 1. — С. 26—32.

25. Макаренко А.П. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Економічний вісник університету. — 2014. — Вип. 22(1). — С. 85—95.

26. Макаренко А.П. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, О.В. Гамова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 147 с.

27. Макаренко А.П. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: [рек. вченою радою ЗДІА] / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 260 с.

28. Подмешальська Ю.В. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.

29. Меліхова Т.О. Документування обліку розрахунків за заробітною платою з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, С. Голубенко // Складні системи і процеси. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 1 (21). — С. 63—67.

30. Салига С.Я. Аудит податків суб'єктів господарювання: Монографія / С.Я. Салига, Т.О. Меліхова. — Запоріжжя: КПУ, 2011. — 224 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), Audyt [Audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), Orhanizat-siya i metodyka

audyt [Organization and method of audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", Zhurnal "Biznes Inform", vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Khaylo, H.S. (2014), "Conceptual bases of enterprise cost accounting", zbirnyk mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Ukrayina-Polshcha: dialoh kultur v konteksti yevrointehratsiyi [Compilation mother International science-practice conf. "Ukraine-Poland: Dialogue of Cultures in the Context of European In-tegration"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine, 25—27 sept, vol. 1, pp. 221—224.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho uni-versytetu. Seriya "Ekonomika", vol. 10/1, pp. 158—164.

6. Melikhova, T.O. and Vihovska, T. (2013), "Improvement of methodical approaches to audit of accrual and maintenance of a single social contribution for improving the effectiveness of control", Visnyk Skhidnoukrayinskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dala, vol. 5, pp. 126—130.

7. Melikhova, T.O. and Kalyuzhna, Yu.V. (2012), "Substantiation of depreciation policy in order to increase profitability of the enterprise", Innovatsiyna eko-nomika, vol. 1, pp. 232—237.

8. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M. (2014), "Payroll Tax Audit Program", Materialy XIX Naukovo-tekhnichnoyi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA "Problemy ekonomichnoho rozvytku u suchasnykh umovakh" [Materials of the XIXth Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at ZDIA "Problems of Economic Development in Modern Conditions"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2013), "Development of a Cash Management Audit Program for Enhancing the Company's Performance", Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnya, vol. 2, pp. 97—106.

10. Melikhova, T.O. and Malinina, Yu.M. (2012), "Improvement of methodical approaches to audit of own capital in order to ensure financial stability of the enterprise", Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryyemnytstvo, vol. 6, pp. 144—153.

11. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal

audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk.* — prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrayiny i rehioniv", [Materials of Abstracts International sciences — prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 nov, pp. 118-120.

12. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164—171.

13. Melikhova, T.O. and Zub, O.S. (2016), "Development of Environmental Tax Audit Program for Increasing Financial Safety of an Enterprise", *Efektivna eko-nomika*, vol.12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016> (Accessed 10 Dec 2019).

14. Melikhova, T.O. and Havrylenko, F.O. (2018), "Improvement of documentation in record of payments to buyers and customers in order to strengthen the safety information improvement of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 24—32.

15. Melikhova, T.O. and Troyan, O.V. (2017), "Analysis of the impact of the tax burden on the level of tax security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

16. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formirovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

17. Melikhova, T.O. Feofanova, I.V. and Mahda, G.V. (2019), "Improvement of the method of internal control of deductions from wages and payrolls on the Labor Fund", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 89—94.

18. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

19. Melikhova, T. Troyan, O. and Podriz, D. (2019), "Improvement of the methodology of audit of operations on budget accounts of enterprises", *Agrosvit*, vol. 1—2, pp. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24

20. Melikhova, T. Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business

management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

21. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Eko-nomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

22. Melikhova, T.O. and Mas, D.A. (2016), "Modern problems of accounts receivable", *Sotsialno-ekonomichnyy rozvytok. Materialy XXXIII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi* [Socio-economic development. Materials of the XXXIII International Scientific and Practical Conference Chernivtsi], Naukovo-vydavnychyy tsentr "Laboratoriya dumky", Kyiv, Ukraine, 18-19 jan, vol. 2, pp. 22—23.

23. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.

24. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.

25. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N.S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.

26. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatku-vannya v systemi obliku : navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

27. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

28. Podmeshal's'ka, Yu. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'kyy oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

29. Melikhova, T.O. and Holubenko, S. (2012), "Documentation of accounting for payroll calculations in order to strengthen the information security of the enterprise", *Skladni systemy i protsesy*, vol. 1 (21), pp. 63—67.

30. Salyha, S.Ya. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkiv sub'ektiv hospodariuvannia* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 28.12.2019 р.